

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΤΗ ΣΕΝΚΕΡΙΑΝΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Ενότητα 4: Γραμμικότητα [I]

Πέτρος Βούβαρης
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Εξοικείωση με ζητήματα γραμμικής οργάνωσης της μελωδικής μικρο- και μακρο-δομής της τονικής μουσικής
- Εισαγωγή στη “γραμμική πρόοδο”

Περιεχόμενα ενότητας

- Αρμονική ανάλυση τονικού αποσπάσματος
- Δίφωνη ρυθμική αναγωγή και επαγωγή γραμμικών προόδων
- Θεωρητικό υπόβαθρο των γραμμικών προόδων

Γραμμικότητα: Παράδειγμα ανάλυσης

Γραμμικότητα: Παράδειγμα ανάλυσης [1]

Was Gott tut, das ist Wohl - ge - tan, es bleibt ge - recht sein Wil - le

J. S. Bach, *Was Gott tut, das ist Wohlgetan*, BWV 250, μ. 1-4

Γραμμικότητα: Παράδειγμα ανάλυσης [2]

I V⁶ I IV⁶ I⁶ V⁷ I' IV V ⁶/₅ I IV V⁴⁻³ I
 I _____⁶ V⁷ I' IV V ⁶/₅ I IV V⁴⁻³ I
 N Arp.
 I _____⁶ P ⁵ IV V ⁶/₅ I IV V⁴⁻³ I
 CL
 I _____ IV V⁴⁻³ I
 Emb. cntrp. cdnc.
 T _____ PD D T

J. S. Bach, *Was Gott tut, das ist Wohlgetan*, BWV 250, μ. 1-4
(αρμονική ανάλυση)

Γραμμικότητα: Παράδειγμα ανάλυσης [3]

I V⁶ I IV⁶ I⁶ V⁷ I' IV V $\frac{6}{5}$ I IV V⁴⁻³ I
 I ————— N ————— Arp. $\frac{6}{5}$ V⁷ I' IV V $\frac{6}{5}$ I IV V⁴⁻³ I
 I ————— $\frac{6}{5}$ P $\frac{5}{CL}$ IV V $\frac{6}{5}$ I IV V⁴⁻³ I
 I ————— *Emb. contrp. cdnc.* IV V⁴⁻³ I
 T ————— PD D T

J. S. Bach, *Was Gott tut, das ist Wohlgetan*, BWV 250, μ. 1-4
(δίφωνη ρυθμική αναγωγή και αρμονική ανάλυση)

Γραμμική πρόοδος
[*Zug*, *Linear Progression* (αγγλ.)]

Γραμμική πρόοδος [1]

- Βηματική μελωδική κίνηση προς την ίδια κατεύθυνση που συμμετέχει στη διαμόρφωση της αρμονικής, αντιστικτικής και μελωδικής δομής
- Εκδιπλώνει το διάστημα ή τα διαστήματα της υποκείμενης συγχορδίας (διάστημα τρίτης, τέταρτης, πέμπτης, έκτης, οκτάβας)
- Επεκτείνει μία συγχορδία ή μεταβαίνει από μία συγχορδία σε μία άλλη

Γραμμική πρόοδος [2]

- Σε περίπτωση επέκτασης, ο φθόγγος με τον οποίο ξεκινάει και αυτός στον οποίο καταλήγει ανήκουν στην επεκτεινόμενη συγχορδία
- Σε περίπτωση μετάβασης, ο φθόγγος με τον οποίο ξεκινάει και αυτός στον οποίο καταλήγει ανήκουν στον αρμονικό στόχο του αποσπάσματος
- Γραμμική πρόοδος στο μπάσο

Γραμμική πρόοδος [3]

«Μία γραμμική πρόοδος είναι, πάνω από όλα, το κύριο μέσο δημιουργίας περιεχομένου στις διαβατικές κινήσεις [*Durchgängen*], δηλαδή δημιουργίας μελωδικού περιεχομένου» (Schenker 1979, §203, σ. 73).

Γραμμική πρόοδος [4]

«Από τα διαθέσιμα διαστήματα στην αυστηρή αντίστιξη, η πρώτη εμφάνιση του διάφωνου διαβατικού φθόγγου οδηγεί σε μία παράδοξη εισβολή του φανταστικού: συνίσταται στη συγκεκριμενοποιημένη ακουστική κατακράτηση του σύμφωνου σημείου αφετηρίας που συνοδεύει τον διάφωνο διαβατικό φθόγγο στο ταξίδι του διαμέσου του διαστήματος τρίτης. [...]

Οι συνέπειες είναι βαρύνουσας σημασίας: αναγνωρίζουμε στον διάφωνο διαβατικό φθόγγο το μοναδικό [...] αξιόπιστο μέσο [δημιουργίας] μελωδικού περιεχομένου» (Schenker 2001, σ. 57-58).

Μορφές γραμμικών προόδων

(α) (β) (γ) (δ) (ε)

5-zug

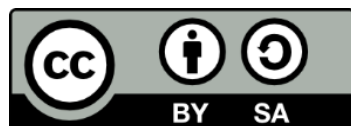
I _____ I _____ I _____ I IV V($\begin{smallmatrix} 6-5 \\ 4-3 \end{smallmatrix}$) I I → V I → IV

ή
ii⁶

Detailed description: The image shows five examples of linear progressions on a treble clef staff. (α) shows a single I chord with a slur over the notes. (β) shows a single I chord with a slur over the notes. (γ) shows a single I chord with a slur over the notes. (δ) shows a 5-zug progression: I, IV, V, I, with a slur over the IV and V notes and a fingering of 6-5 over 4-3. (ε) shows a progression: I, I → V, I → IV. Below the staff, chord symbols are provided for each example. Below the V chord in (δ), there are two alternative symbols: 'ή' and 'ii⁶'.

Μορφές γραμμικών προόδων
(προσαρμογή από Cadwallader & Gagné 2007, σ. 74)

Τέλος 4ης Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

